

Robert Nugin
Svinhult
570 60 ÖSTERBYNÖ
(0381/520 03 = tel. nr.)
Sverige
13/11-83

Kallis klassiõde, Aade!

Suuri aitäh Sulle pika minusa kirja eest, mille sain juba 25. apr. Samuti tolle Sinu joonistatud 50-a. juubeli kaardi eest kõigi koostööbijate allkirjadega tagaküljel! Koos Helmilt saadud 4 fotoga, ning Helmi pika ülevaatliku kirjaga, on need isiklikud allkirjad südalant soojendavaiks tervitusteks.

18. apr. sain Helmilt kirja Lüvi surma kohta ja matuse kohta. Lugesin seda kirja pisarad silmis — ei tahtnud nagu uskuda, et on tõsi... Et ta elu täis kibeidat tööd ja tegevust nü äkitselt katkes! Alles 15. det. 1982 olin Lürilt saanud pika ülevaatliku kirja... ta vümse! Karatsesin talle peale kevadpähi aprillis kirjutada, kui Helmilt surmasõnum tuli! Ja siis Sinu kiri, kust loen, et ka Arved K. on jäädavalt lahkunud! Rahu nende põrmale! Arvediga olin toonaaber 1930/31 Tõs internaadis Lai t. 28 õuemas. Oli hea sõber! — Per aspera ad astra! Sic transit...

13. juunil vastasin Helmile, ja 14/6 algasin Sinu kirjaga aga tervis viskas rembu sisse — ja nüi läks kogu suvi ning sügiski. Nüüd siis pajatan pisut pikemalt. — Olen olnud nagu Lürigi suure osa oma elust organistina (kõstrina = siin kantor) kirikuga seotud. Juba Alatskivil. — sain sinna oma enda algkooli koha kohe 1932. a. — pidasin õpetajameti kõrval 1937-40 ka kõstriametit.

ja hiljem, pärast sõda, pagulaslaagrites, ning 1952. a. päide süü rootsi koguduses, ja kooliõp. rootsi koolis.

Elutskiri algkoolis töötades astusin 1938. a. Tartu ülik. u. tead. (võistluseksamitega!), kus õp. ameti kõrval — sõitsin pääle koolitööd paar korda nädalas mõttarrattaga Tartu — sain ülikooli tööga tutvuneda 1938/39. Meie varasem TÕS-i klassirend W. Reubbaum (Muspun) oli süü juba u. tead. lõpetaja.

Algar maailmasõda tegi lõpu mu ülikooli tööle. — Süü Rootsis sain sellest tööst nii palju tulu, et andis õiguse jätkata õpinguid süüses ülikoolis. Nii õppisingi edasi 1965-68. Kaks a. koolitöö kõrvalt ja suviti, ning 1967/68 õp.-ametist ja kirikutööst vaba oles. Sain keskkooliõp. õigused saksa keele, usundiõpetuses, ajaloo-ühiskonna õpetuses. Koolikohustus Rootsis tästeti 1960-dal aastail 7 klassi pealt 9-klassiliseks (7-16-a. vanustele). Alghool/rahvakool-folk-skola sai omale ka uue nime: põhikool-grundskola, mis hõlmab ka endise reaalkooli.

Nii süü minust oli saanud aineõpetaja 7-8-9 klassis (põhikooli ülemastmel). Elukoht ja mu kirik (ca 30 m. mu elumajast!) jäid endisteks, kooli tuli sõita 13 km eemal asuvasse suurkooli. Sõitsin nii oma autoga kui koolibussiga, nii nagu tööraeg koolis nõudis.

Olen nüüd pensionär juba mitu a., kuid kirikus jätkasin läinud aastani. Olen ka hiljem vapaduse korral mõned korrad kirikus mänginud ja oma koori juhatanud. Sõrmed ei taha aga enam hästi sõna kuulda. Tervis

kipub üha viletsamaks jääma, väsimus ning mitmesugused tõred võimust võtma. Mõitis sain 79-a. Eks vanadus hakkab üha enam tunda andma!

Õnne kombel sain pärast sõda ka oma perekonna, naine ja 2 väikest poega, Saksa-
maalt Geislingenist Rootsi - 30. sept. 1948.
Olin nad sõjakeerises kaotanud juba veeb-
ruaris 1945. Ise sattusin juba enne sõja
lõppu apr. 45 Taani maale, kus viibisin
pääle sõja lõpu pagulaslaagrites ca 2½ a.
Organiseerisin oma laagris 45. a. sügisel
eesti algkooli, olles selle juhatajaks-õpetajaks,
ja laagri jumalateenistustel org.-ks.

1947. a. sügisel õnnestas mul Rootsi-
maale tulla, kus esialgu tuli vabrikus töötada -
esiteks klaasvilla vabrikus, siis Hälsing-
borgis sürtivabrikus kudujana. Naine sai
töökoha gummi vabrikusse tenniskingade
pääliste õmblejana, ja pojad eesti algkooli
ning skauditruksuse. Meid eestlasi oli
siis Hälsingborgis ca 700, see on 1% kogu
linna elanikkonnast! Nii et meil oli oma
kogudus, laulukoor, kool, skaudid, ja rida
muid org-e väga vilka kultuurilise ning
seltsk. tegevusega.

1950-51 siirdusid paljud kaasmaalased
üle mere maadesse, nii nagu Saksa maalt ja
Taanimiski. Rootsis jäi enamik meist siiski
paigale. Tuli kõvasti tööd (ja äletööd!) teha,
keel kiiresti korras ~~ette~~ kuidagi ära õppida
ja nii majand. jalad alla saada!

Olles vabrikutöö kõrval nõutavad kursu-
sed-õpingud sooritanud kolisin kogu perega

jaan. algul 1952 H-borgist 300 km põhja poole süüa rootsi keeliõp. ja organisti kohale. Süüa tuli end pidevalt edasi täiendada, ise õppides ning suvekursustest osa võttes. 1955. a. suvel sooritasin Linköping'us (siit 100 km põhja pool) toomkiriku juures kantori- (see on meik hõstri) eksamid, ning 1956. a. suvel Jönköpingus rootsi seminaris juures lõplikud eksamid rootsi keeles. 1957. a. suvel valiti-kinni- tati mind süüa määraliseks õpetajaks ja kantoriiks. Ka edaspidi tuli osa võtta mitmesugustest kutsealastest kursustest, sest Rootsis on viimase 30 a. jooksul nii kooli- kui kiriku- alal toimunud üpris suured muudatused. Koolialal algharidusest, mis nüüd on 9-kl. põhikool, kuni ülikoolini välja. Ja see reformeerimise töö nü kooli sisseamise töö kui tehnilisel alal üha jätkub! —

Nü on kogu see minie elamine süüa olnud üks alaline juurde ning ümberõppimine. Pääk kooli, kiriku ning seltskondl. tegevuse süüses rootsi ühiskonnas oleme alati kontakti hoid- nud oma eesti ühiskonnaga, osa võttes meie mitmesuguste org-ide tegevusest. Ka nü süü- test suuriüritustest nagu ülemaailmsed eesti päevad 1972. a. suvel Kanaadas, Torontos, ja 1980. a. süü Stockholmis. Samuti selle a. üle- rootsilistest eesti päevadest Göteborgis. Seal elab ka meie vanem poeg (sinna on meilt 250 km, paras autosõit). Noorem poeg elab Lundis (sinna on 340 km), on seal keeliõp. — aineõpetaja 7-89 kl. Mõlemad pojad on ülikooli haridusega, abi- elus rootslannaidega. Lapselapsi on kokku 5. Pojad valdavad nii eesti kui rootsi keelt, lapse-

lapsed aga oskavad üpris vähe eesti keelt. Kooli-
vähiaegadel ja suvel on nad tihti siin meie juu-
res - maakohas rohkem värsket õhku ja liiku-
misvabadust! Ja ruumi meil jatkub kõigile, meil
on ruumikas oma maja ja suur aed. Oma
autod on muidugi ka^{meil} poegadel. Mu abikaasa,
Alatskivilt pärit nagu ma isegi, on koduse
pereema ameti kõrval töötanud vahetaval
vanadekodus põetajana ning perenaisena.
Nüüd tema ka muidugi pensionäär. Majan-
duslikult oleme kõik hea järjel.

Muide Sinu end. abikaasa oli Saksamaal
mu naisega samas laagris olles Sinu pildi
mu TÖS Vkl. kevadfotolt (1931) välja loiganud
ja endale võtnud! Ta oli laagri segakoori
juhataja olnud, kus ka minu abikaasa laulmas
oli. Kas Sul on temaga mingit kontakti?
Minul ei ole. Võibolla Idal USA:s on? — Olen
sarnud teateid pea kõigi mere lennu klassi-
õdede-vendade kohta, peale Benita M., Irene M.
ja Bernhard K. Et's K-lt Austraalias sain
hiljuti kirja. — Ole pai, kirjuta mulle lähe-
malt nii omast elust kui teistegi käekäi-
gust! Ka meie õpetajaist! Tervitun prof. V.
Altkoole! Ta oli 1931/32 Lai t. 28 merle inter-
naadi vanemaks. Elasime kolmekesi - Polomsky,
Valgma ja mina - ühes toas suure maja 3. korru-
sel. A. elas kõrval korteris, Martinson alumisel
korral. — Muide meie õpetajaist prof. E. Kant
abikaasa Leidaga elasid siin Lündis. Kant
oli prof. Lündi ülikoolis. Mõlemad on juba
mitu a. tagasi surnud. Dir. Tork'iga olin
koos Torontos 1972. a. kõneles meile õp. kongressil.
Ta suri 3/8-1980 Torontos (s. 17/10-1889 Tartus).

Samuti kohtusin seal meie Leo Virkhausiga
ja ta abikaasa Lindaga. Pisarad silmis
kallistas Juhan T. meid sõnadega "minu
lapsed, te olete minu lapsed". Kuivatamine
kõik pisaraid, ... kuigi jälle nägemise rõõm
oli suur! — Leo V. oli üheks üldkaaside juhiks,
laulupeost osavõtjaid oli üle 20 tuhande!
See mäenatas kodumaa suuri üldlaulusidust!

Lõpetan süramate soovide ning südamlike
tervitustega Sulle ja kõigile meie TÕS:i kaas-
lastele keda kohtad!

Head jõuküsihi ning parimat uut
aastat soovib Sulle ja teile kõigile

Su klassirevend Robert perega Rootsis
PS.

Võid lasta seda kirja lugeda ka teistel
meie klassikaaslastel.

Robert.

PS Lisan ühe ^{värvir}foto — suvel 1971, istun väljas
oma maja ees. R.

